

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIV. évfolyam

Szobotica, KEDD 1923. július 24.

197. szám

M megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8-58, Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Alexandra-nica 4 szám alatt
Kiadóhivatal: Kralja Alexandra-nica 1 (Lobach-palota)

Politika és rendészet

Kiadják, vagy nem adják ki, letartóztatják, vagy nem tartóztatják le, elmenekül, vagy Zagrebbe marad, fölöszlatják, vagy nem öszlatják föl, — tapogatták végig most a gomblyukaikat a beogradi politikusok s talán a gomblyukák száma, a szabó széskélye ad annyi megszívlelni való tanácsot ebben a sorsdöntő jelentőségű kérdésben, mint az a türelmetlenség, az a fölszisszenő idegesség, amivel eddig a politika felelősei a demagógia felelőtlenjeinek ügyeit intézték.

Talán éppen akkor, amikor ezek a sorok egymás mellé rovdódnak, dönt a nemzetgyűlés abban a kérdésben, hogy Radics ellen szabad folyást enged-e az igazságszolgáltatásnak, miután a kormány bizonyára elhatározta, hogyha a nemzetgyűlés kiadja Radicsot, milyen intézkedéseket fogantossittat ellene.

Nem voltunk és nem leszünk Radics védői. Radics céljai, eszközei, törekvései idegenek a magyarságtól. Radics politikai koncepciójában nem szerepel a magyarság jobb sorsa, mindeddig csak a magyarság elégedettségével törődött, nem pedig a magyarság érdekeivel. A legutolsó napok leleplezése szétszaggatta annak az illúzióknak pókhálósálait is, amivel a vak várakozás, a „rosszabb már nem lehet” — elkéseregés, a tájékozatlan hit vagy a kelandorság: a magyarság sorsának lélekvesztőjét idegen parthoz kötötte.

Es mégis azt mondjuk: soha politikai problémát nem lehetett úgy megoldani, hogy rendészeti ügygy egyszerűsítették le. Kell példa is? A szociális mozgalmakat első megnyilatkozásuk után egész Európában mindenütt rendőri ügyként kezelték. Át lehetett valahol is hidalni rendészeti uton a szociális ellentétek szakadékait? A nemzetiségi kérdést is a legtöbb nemzetiségi államban a rendőri feladatok közé sorozták be. Meg tudták a belügyminiszterek és szolgabírák állítani a nemzetiségi küzdelmeket? Az uralmon lévő katolicizmus sokhelyt a reformációban sem látott mást, csak közigazgatási uton megfékezendő turbulenciát, az uralmon lévő földbirtokos osztály a jobbágyságmozgalmát is hajdukkal, uri széskel és deressel akarta megfojtani. A történelem igazolja, hogy hatalmi eszközökkel tömegmozgalmakat nem lehet bilincsbe verni.

Bilincsbe csak embereket lehet verni, de gondolatokat nem. Dóreség azt hinni, hogy a horvát kérdés meg van oldva s a centralizmus és föderalizmus hitvitája a centralizmus javára el van döntve

Radics bebörtönzésével. Bármilyen hatalmas agitatorius ereje van Radicsnak s a demagógiának bármilyen szédítő eszközeivel rendelkezik is, a bilincseinek még nagyobb agitatorius ereje lesz s a bezárt Radics többekhez tud szólni némaságával, mintha a horvát állna föl.

Nem lehet szemet hunyni a fölöött, hogy a horvát megyék kompakt egységben állnak Radics mögött. Meg vannak félemlítve? Félre vannak vezetve? El vannak szédítve? Lehet. De kinek van joga a tisztultabb belátás s világosabb értelem csalóka jogcímén akarata ellenére más utra kényszeríteni egy népet, mint amelyen az haladni akar? A népek önrendelkezési jogát kivivta a háboru s a győző államok berendezkedése most meghiúsíthatja a győzelem egyik legnagyobb eredményét? Az ország szerb népe arra hivatkozik, hogy felszabadították a horvátokat. Hivatkozhatik-e majd akkor is erre, ha rendészeti uton akarja letörni a horvát nép politikai törekvéseit.

Mindezt elmondhatjuk akkor,

A kormány nem tárgyalatja Radics mentelmi ügyét

Győzött az engedékenyebb álláspont — A mentelmi bizottság javaslatát nem terjesztik a parlament elé — Megkezdték a kerületi beosztásról szóló törvény végrehajtását — A német párt közeledése a radikálisokhoz

Beogradból jelentik: A kormánynak Radics ellen teendő intézkedéseiben nem egész váratlan fordulat állt be. Már napok óta érkeznek Zagrebbe olyan jelentések, amelyekből megállapítható, hogy Radicsot és pártját nem lehet belekeverni a nagy kémkedési aférba és a kormány amugysem akarja a horvátokkal való megegyezés útját teljesen elválni.

Ezzel magyarázható, hogy — bár a kormány a mentelmi bizottsággal sürgősen megszavaztatta Radicsnak és néhány hívének kiadását — az általános várakozás ellenére mégsem kerül Radics mentelmi joga fölfüggesztésének kérdése a parlament nyári szünete előtt a nemzetgyűlés elé és így nem lesz mód a Radics elleni bírói eljárás megindítására.

A Radicscsal szemben megváltozott hangulatnak az egyik fontos oka az is, hogy magában a radikálistársulatban is eltértek a vélemények a Radicscsal szemben követendő eljárás tekintetében. A radikálistársulat több tekintélyes tagja ugyanis eddig annyira exponálta magát a föderalista blokkal való megegyezés érdekében, hogy ezek nem akarnak belenyugodni abba, hogy eddigi fáradozásuk eredmé-

nyének megsemmisítésével a kormány Radicsék ellen lépjen föl. Lehetséges az is, hogy dr. Surminnak, a zagrebi zajednica tagjának legutóbbi beogradi tárgyalásai eredményezték azt, hogy a kormány elállt legutóbbi tervétől. Befolyásolta mindenestre a kormánnyt az is, hogy a kémkedési ügyben nem találtak Radicsokra nézve kompromittáló anyagot, amint várták.

Érdekes különben, hogy a beogradi közvélemény még nem veszi észre ezt a változást és a beogradi sajtó is még erélyes eljárást követel Radics ellen. Az egyetlen kivétel a „Vreme”, amely ugyan független lap, de azért közel áll a radikális párthoz és amely lap vasárnapi vezércikkében helytelennek mondja azt a politikát, hogy tisztán politikai okokból, bizonyítékok nélkül Radicsból martírt csináljanak.

A parlament ülése
A parlament hétfőn tartotta utolsó előtti ülését, amelyen a következő záróülés napirendjének megállapítása szerepelt. A napirend előtt a földművelésügyi miniszter helyetteseként Trifkovic Markó válaszolt Popovic demo-

krata interpellációjára, majd a parlament titkára bejelentette, hogy az igazságügyminiszter Radics újabb kiadatását kéri — két ügyben. A parlament az igazságügyminiszter kérését a mentelmi bizottság elé utalta. Aztán felolvasták a miniszterelnök átiratát a legfőbb állami számvevőszék tagjainak megválasztása ügyében, amelyben az államtanács által jelöltek névsora is fel volt tüntetve.

Az elnök rövid szünetet rendelt el, majd napirendi indítványt tett. Indítványozta, hogy a keddi ülés napirendjére tüzzék ki a törvényhozó bizottság jelentését a tisztviselőtörvényről, a parlamenti bizottság jelentését a jégkár-törvényről és a legfőbb állami számvevőszék tagjainak megválasztását.

Érdekes, hogy sem a hétfői, sem a keddi ülés napirendjén nem szerepel a mentelmi bizottság javaslata Radics kiadatásáról.

A kerületi felosztásról szóló törvény végrehajtása

Beogradból jelentik: A belügyminiszter a dalmáciai királyi helytartónak Splitbe rendeletet küldött, amelyben elrendeli a kerületi felosztásról szóló törvény végrehajtásának előkészítését és a tartományi kormányzóság likvidálását. A rendelet egyben fontos utasításokat tartalmaz az új kerületi főispánságok hatásköre tárgyában.

A belügyminiszter eme rendeletével a kormány rátért arra az utra, amely a föderalista blokkal márciusban kötött megegyezésnek teljes negligálását jelenti. A kormány ugyanis — mint ismeretes — a megegyezésben kötelezettséget vállalt a törvényben előírt kerületi beosztásnak elhalasztására nézve. Fejtűnő azonban, hogy a kormány ezt az akciót nem Horvátországgal, hanem Dalmáciával kezdte, amire nézve a szerbiai közvélemény nem akarja elismerni Radics pretenzióját és nem ismeri azt el horvát területnek. Nagyon valószínű, hogy a rendelet kibocsátása még súlyos politikai komplikációkat fog előidézni és erős akadálya lesz a horvátokkal való megegyezésnek. Nincs azonban az sem kizárva, hogy a kormány ily módon akar nyomást gyakorolni Radicsra, de még minúg nyitott ajtót hagy a horvátországi és szlovéniai kerületi beosztás tekintetében.

A kormány és a Német Párt

A hétfői napon a radikális párt és a parlament állandó ülésezése miatt a kormány és a Német Párt kiküldöttei között szüneteltek a tárgyalások. Mint értesülünk, a tárgyalásokat a németek azért kezdeményezték, hogy a radikális párttal szemben fennálló viszonyukat valamiképpen rendez-

zék, mert az eddigi helyzetet, különösen a Vajdaságban elkövetett közigazgatási visszaélések orvoslásának elmaradását tarthatatlannak találták. *A németek e tárgyalások során szeretnék elérni a legsürgősebb sérelmek orvoslását.* A Német Párt vezetői kifejezték azt a kívánságukat is, hogy a kormány a jövőben előzetesen informálja a német pártot a tervezett intézkedésekről és törvényjavaslatokról és ne állítsák, mint eddig, fájt accompli elé a német képviselőket. Elsősorban a legközelebb tárgyalás alá kerülő iskolatörvénynek előzetes tárgyalásában akarnak a németek részt venni.

Mindkét részről, úgy a kormány mint a német párt részéről kívánatosnak tartják az állandó összeköttes fenntartását, sőt felmerült az a pozitív kívánság is, hogy a kormány delegálja egyik tagját a kapcsolat létesítésére. Ennek a miniszternek a személyére nézve azonban eddig még nem történt intézkedés.

Az eddigi tárgyalások folyamán a legtöbb szó a kántorföldek elvételéről folyt. Mint értesülünk, a közoktatásügyi miniszter erre vonatkozó rendeletét *Lalosevics János képviselő sürgetésére adta ki.* A sombori választókerülethez tartozó számos községből, továbbá a kulai járásból is számos panasz érkezett már emiatt úgy a német párthoz, mint a közoktatásügyi miniszteriumhoz. A vajdasági egyházak azért tartják sérelmesnek ezt a rendeletet, mert az erősen belenyúl a magánjogi viszonyokba és megsemmisíti azokat a szerződéseket, amelyeket az egyházközségek kántoraikkal kötöttek. Kifogásolják a végrehajtás módját is, mert a rendeletet június 25-ikén aratás idején adták ki és annak téves magyarázata folytán az iskolaszékek sok helyütt a már levágott termést is elkobozták a kántoroktól.

Maga a rendelet egyébként nem volna annyira sérelmes, ha az iskolaszékek szabályszerűen megválasztott testületek volnának. A helyzet azonban az, hogy a főszejgabiróságok által kijelöltek a községi előjárások választották meg. A rendeletben magában a közoktatásügyi miniszter különben csak azt rendeli el, hogy az ugynevezett kántorföldeket az iskolaszékek rendelkezésére kell bocsátani, az azonnali végrehajtást nem írja elő. Mégis megtörtént, hogy sok helyütt karhatalommal rögtön végrehajtották e rendeletet, ami nagy visszatetszést okozott.

Ebben az ügyben már a múlt évben konfliktus volt a sombori megyei iskolaszék és az egyházközségek között, amit azonban a klerikális képviselők intervenciójára Pasics miniszterelnök az egyházközségek javára intézett el.

A Német Párt reméli, hogy e rendelet visszavonását kieszközölheti és a statusquót fentarthatja addig míg az új elemi iskolákról szóló törvény nem lép életbe.

Beogradba szállították a Zagrebban letartóztatott kémeket

Radicsnak semmi része sincs az összeesküvésben

Beogradból jelentik: A zagrebi kémkedési ügyben — mint már jelentettük — a további nyomozás központjául a belügyminiszter Beogradot jelölte ki. Ennek megfelelően a letartóztatottakat Zagrebból Beogradba szállították, hétfőn azzal a vonattal, amellyel *Trifunovics* Brankó belügyminiszter-helyettes érkezett vissza a fővárosba. Összesen hét embert szállítottak Beogradba, még pedig: *Androlics* Danicát, *Avdagics* Szulejmánt (Syri herceget), *Divan* Hamiltont, *Ivanetics* Ferencet, *Fulajnovicsot*, *Hirschet* és *Pünaricsot*.

A beogradi állomáson *Lazarevics* rendőrfőnök vezetésével nagy készséggel várta a kémeket, akiket autókön és bérkocsikon a főkapitány-

ságra szállították. A kémek közül *Androlics* Danica és *Avdagics* Szulejmán, álnéven Syri herceg, *teltűnően jól voltak öltözve.*

Trifunovics, a belügyminiszter helyettese a *Novosti* munkatársa előtt a pályaudvaron kijelentette, hogy a vizsgálat eddigi menete megkövetelte, hogy a további nyomozást Beogradból folytassák le. Kijelentette azt is, hogy *Gagliardinak* az eddigi adatok szerint semmi köze sincs a kémkedési üggyhez és azt sem lehetett megállapítani, hogy tekintélyesebb horvát politikusok összeköttetésben állottak volna a kémekkel.

A *Preporod* értesülése szerint a kémkedési ügybe *Kulmer* gróf is be van keverve. Illetékes helyen a *Preporod* hírére megcáfolták.

Jogbizonytalanság a rendeletek özönében

A belügyminiszterium rendelettel fogja értelmezni az opciórendszer módosító rendeletét — A sok rendelet közt elvesznek az optáltak — Itt maradnak, vagy kiköltözködnek?

Az optáltak kiutasításáról szóló rendelet — amelyről az érdekeltek a *»Bácsmegyei Napló«* vasárnap reggeli számából értesültek — a legnagyobb izgalmat okozta azoknak körében, akikre most az a sors vár, hogy négy nap alatt el kell hagyniok régi lakóhelyüket. Ez a rövid határidő — mint előrelátható volt — a legnagyobb elkeseredést idézte elő az érdekeltek között, akik az eddigi hírek alapján nyugodtak voltak abban, hogy még három évig lakóhelyükön tartózkodhatnak.

A belügyminiszter új rendeletének hírére, amely szerint az optálóknak július 26-ig el kell hagyniok az ország területét, hétfőn bizonytalan helyzetbe sodortak egész légiója indult meg a városházára. A helyzetre azonban a legjellemzőbb az, hogy a hatóság érdemleges felvilágosítást nem tudott adni az érdeklődőknek.

A suboticiai rendőrségen még csak annyit tudnak, amit a belügyminiszteri rendelet közölt és amit már vasárnap megirtunk, *Karakasevics* rendőrfőkapitány nyilatkozata alapján. Arra nézve, hogy méltányos esetekben lehet-e haladékot adni a külföldre optáltaknak, a rendőrségen teljes a bizonytalanság. Az a nagyszámú érdeklődő, aki hétfőn megfordult a suboticiai városházán, nem kapott utbaigazítást. A rendőrségről a főjegyzői hivatalba küldték az érdekelteket, azzal, hogy ott fogják kiállítani utazási okmányait, azonban a főjegyzői hivatalban semmit sem tudnak erről a megbízatról. A megrémült érdekeltek, akiknek a belügyminiszteri rendelet szerint már csak három napjuk áll rendelkezésre itteni ügyeik lebonyolítására és a költözködésre, egy eredménytelenül eltöltött délelőtt után minden tájékoztatás nélkül hagyták el a városházát.

A suboticiai hatóságot is váratlanul érte az új belügyminiszteri rendelet. Az opciórendszer labirintusában kezdettől fogva nem ismerte ki magát maga a hatóság sem.

A kiutasított optálók sulyos helyzetét a *»Bácsmegyei Napló«* munkatársa vizsgálta dr. *Pletikoszits* András főispán előtt, tőle kérve felvilágosítást a függőben levő kérdésekre. *Pletikoszits* főispán telefonon nyomban érintkezésbe lépett a belügyminiszterium B. B. B. ügyosztályával, azonban onnan sem kapott határo-

zott újabb utasításokat, hanem csak ígéretet kapott arra nézve, hogy a rövid határidőre való tekintettel kedden telefonon részletes újabb utasításokat fog a belügyminiszterium adni az optáló kiutasításánál követendő eljárásra nézve.

Igy kedden — két nappal a kiutasítás határideje előtt — az érdekeltek talán végleges választ fognak kapni arra vonatkozólag, hogy lehetséges-e itt tartózkodásukat meghosszabbítani.

A rövidre szabott határidő miatt az optálók idegesebb része minden áron meg akar szabadulni ingóságaitól. Pár esetet hallottunk arról, hogy az optálók elköttyavetyélték házukat vagy földjüket és fölösleges ingóságukat. Hasonló sorsba jutott sok olyan nyugdíjas is, akik már 15—20 év óta itt laknak ugyan Subotican, de azért nem optálhattak az S. H. S. királyság javára, mert nem tudták megszerezni az itteni illetőségüket igazoló bizonyítványt.

Érdekes, hogy sokan vannak a külföldre optáltak közül olyanok is, akik nem a jugoszláv hatóságok útján, hanem közvetlenül a beogradi magyar követség útján a magyar belügyminisztériumban optáltak Magyarországra. Ezek közül sokan azóta megdöntötték magukat, részben a magyarországi rossz gazdasági viszonyok, másrészt itteni helyzetüknek időközben történt változása miatt és itt akarnak továbbra is maradni. Ezeknek a nagyrésze nem is jelentkezik a rendőrségen, mert a helyi hatóság nem tudja ellenőrizni, hogy a magyar követségen benyújtották opciók kérvényüket. Így az optáltak egyrésztnek valószínűleg sikerül is itt maradni.

De azoknak is, akik maguk is át akarnak menni Magyarországra, a rövid határidőn kívül még az is sulyos gondot és kellemetlenséget okoz, hogy a magyar hatóságok az optálóknak is határidőhöz kötött be-költözési engedélyt adtak, amely engedélyek többnyire csak későbbi terminusra szólnak. Kérdés az is tehát, hogy a magyar hatóságok az ilyen optálókkal szemben milyen állápontra fognak helyezkedni és megengedik-e egyáltalán a beköltözködésüket.

Mindezekre a kérdésekre nézve a legközelebbi napok fognak csak választ adni. Talán csak a kiköltözködés után...

A nemzeti kisebbségek panaszjoga

Hol és hogyan tehetnek panaszt a Népszövetségnek

A Népszövetség titkársága most közli azt az eljárást, amelyhez a kisebbségi panaszok dolgában a Népszövetség ragaszkodik. Az eljárás rövidesen a következő:

Ha a Népszövetség titkári hivatalához beérkezik egy kisebbség panasz, vizsgálat alá kell venni. A panaszok elfogadható voltára irányadó, hogy a) a panasznak a békeszerződésben megállapított kisebbségi jogvédelemre kell szorítkoznia; b) a panasz nem terjeszthető elő olyan kérvény formájában, amely megszakítani kívánja a politikai köteleket az illető kisebbség és az állam között, amelyhez tartozik; c) nem származhat névtelen vagy hamisan megnevezett forrásból; d) nem szövegezhető meg sértő hangon.

E kikötések megtartása esetén a panaszt közlik az érdekelt állammal, hogy két hónapon belül megtehesse észrevételeit. Ezután az érdekelt kormány feleletével együtt tájékoztul tudomására hozzák a szövetség valamennyi tagjának. Az elnök két tanácsost hív meg s azokkal előkészítő-bizottságot alakít, hogy a panaszt és az érdekelt kormány nyilatkozatát át tanulmányozza. Ha a bizottság tagjai a panaszt helyénvalónak látják, javaslatot tesznek a tanácsnak. A tanács azt az eljárást követi s olyan utasításokat ad, amelyeket a körülményekhez képest leghatásosabbnak vél. Elrendelheti például, hogy bizottságot küldjenek ki a helyszínre.

Ha az érdekelt állam és a tanács valamelyik tagja között jogi vagy ténykérdésben véleményeltérés merül föl, a vitás kérdés az állandó nemzetközi bírósághoz teendő át.

Egy debeljácsi rendőr hőstette

Véresre vert egy kereskedőt

A történet úgy kezdődik, hogy Spitzer Sándor kereskedősegéd rálépett Debeljácsa most épülő járdájára. A szinmagyar községben ma olyan nagy bűn, a járdára lépni, — hogy egy kis büntetést nem kerülhet el senki emberfia a község érdemes birájától, aki féltékenyen őrködik azon, hogy tisztelet adassék Debeljácsa magisztrátusának. Spitzer Sándort, akit a köművesek bevádoltak a bírónál — a rendőrség vezetője beidézte ezért a község házára és a járda megsértéséért arculverte, dicső magyarnak szidta és végül leteperte a földre, megrugdosta, úgy hogy Spitzer két daganatokkal távozott el a község házáról. Másnap az összevert kereskedősegéd panaszt tett a jegyzőnél, aki jegyzőkönyvet vett fel az esetről, de eddig a brutális önkénykedő rendőrvető ellen még semmi intézkedés nem történt.

A rendőrvető egyébként tovább folytatja önkénykedéseit. Pénteken este Spitzer Sándort, aki az üzel előtti padon ült, »a törvény nevében« figyelmeztette, hogy esti kilenc óra után az uccán nem szabad tartózkodnia. Mikor Spitzer tiltakozott a figyelmeztetés ellen, a rendőrvető, mint derék rendőrhöz illik bicskát rávont és kijelentette, hogy ha nem engedelmeskedik neki majd megtanítja törvénytiszteletre. Az inzultusból mihamar véres verekezés keletkezett volna, ha Spitzer jankijátására a járőretek közbe nem vetik magukat.

A tulságosan hangos rendőrt az összegyűlt szomszédok fékeztek meg, akik az esetről jelentést tettek a község jegyzőjének.

E. SZÉCSI

„PHILATELIA“

BÉLYEGKERESKEDÉS

Subotica (főposta mellett).

Nagy választék régi valamint új bélyegeken. Választékot gyűjtőknek referenciák elemében küldök. Katalógusok Albumok rakárón.

Nincsiacs

pacifista politikát hirdet

A külügyminiszter az SHS királyság külpolitikájáról

Beogradból jelentik: A *Giornale di Roma* tudósítója meginterjúvotta Nincsiacs külügyminisztert az S. H. S. külpolitikai kérdéseire vonatkozólag. A lap, amely hosszabb cikkben számol be Nincsiacs nyilatkozatáról, megállapítja, hogy a külügyminiszter nem ellensége Olaszországnak, mint azt feltűntették, ellenkezőleg nagyon engedékenynek látszik Olaszországgal szemben.

Nincsiacs nyilatkozatában kijelentette, hogy a bulgár forradalom idején megtámadták, hogy a megfelelő pillanatban nem volt intenzív energikus és nem igyekezett visszaállítani a földművespárt diktatúrájának az uralmát. Sztambuljiszkiről kijelentette, hogy nagy képességű államférfiúnak tartotta, aki tehetségét azonban nem tudta kifejteni. Ő pacifista politikát akar folytatni és nem volt célja Szófia megszállása. A békére törekszik és a béke érdekében nem volt hajlandó beláthatatlan következményekkel járó kalandokba bocsátkozni.

Arra a kérdésre, hogy a szófiai konferencián részt vesznek-e a kisantant miniszterelnökei is, azt felelte, hogy csak a külügyminiszterek vesznek azon részt.

Azután kijelentette, hogy a szinajai konferencián tárgyalni fognak Görögországnak a kisantantba való belépéséről és a Bulgáriában előállott új helyzet kérdéséről is.

A szinajai konferencia előtti

Csak Magyarországgal szemben egységes a kisantant

A kisantant július 28-ára tervezett szinajai konferenciája elé reménykedő várakozással tekintenek mindazok, akik az ottani megbeszélések eredményétől teszik függővé ennek a szövetségnek további működési irányát. Hogy a kisantant államai között ma már nincs meg az a szükséges egyetértés, amely adott esetben a feltétlen együttműködést és így egy közösen indított akció sikerét garantálhatná, éppúgy átment a köztudatba, mint a nagyantant kebelében dúló egyenetlenségek, sőt a bolgár rendszerváltozás alkalmával az is kitűnt világosan, hogy a szövetező társak érdekei ugyanabban a kérdésben is annyira elütöek, hogy Beogradban a legújabbban komolyan felvetették azt a kérdést, vajon van-e valami értelme, hogy oly erős és aránylag konszolidált helyzetben levő három hatalom, mint Csehszlovákia, Románia és Jugoszlávia egymást feleslegesen lekössék. Mindazáltal csalódás volna azt hinni, hogy az említett hatalmak bármelyike is kabinetkérdést vetne fel ezirányban akármely komoly nézeteltérés esetén is, miután a szövetezős béke nem volt főcélja: a Magyarországgal szemben követendő szigorúan egységes magatartás tekintetében azonos érdekek parancsolják az együttműködést, nemcsak a kisantant keretén belül, hanem a nyugati nagy szövetségesekkel, de főleg Franciaországgal is. Ebben a törekvésben találja magyarázatát Benes prágai külügyminiszter londoni és párisi útja is, aki a küszöbön álló szinajai megbeszélések előtt pontos tájékozódást akart szerezni a nemzetközi helyzetről. A cseh külügyminiszter által hirdetett szándék, hogy a mindinkább elmérgesedő francia-angol ellentétek enyhítésére törekedjenek, már csak azért sem vehető komolyan, mert mint vérbeli államférfi, nagyon jól tudja, hogy ezek az ellentétek már rég túlhalad-

tak az olynemű prestigeféltés határain, ahol az ő közvetítése reményekkel járhatna. Ezt különben legújabbban már ő maga is beismeri abban az interjúban, amelyet a »Chicago Tribune« közöl s amelyben többek között így nyilatkozik:

— A mindinkább elmérgesedő helyzet orvoslását immár csak Amerikától várhatjuk. Ami azonban csak

akkor következhetik be, ha be fogja látni, hogy az európai ügyekbe való beavatkozása által saját érdekeit mozdítja elő. Ez pedig még nem történt meg, bár a »New York Herald« Baldwin legutóbbi nyilatkozatával kapcsolatban már reámutatott azokra a veszedelmekre, amelyek Amerikát az európai bonyodalmak folytán fenyegetik.

Kilencven detektív nyomozta Budapesten Zita exkirálynét

Izgalom a magyar fővárosban Habsburg Károly özvegyének hazatérése miatt

Budapestről jelentik: Szombaton délután az a hír terjedt el a fővárosban, hogy Zita ex-királyné Budapestre érkezett. A hírt bizonyos konkrétumnak a valószínűség jellegével ruházták föl. Az ex-királyné állítólag négy órakor egyjogatu kocsin érkezett a Ritz-szálló Mária Valéria-utcáj bejárója elé, besietett a szálló előcsarnokába, ott mintegy 30 percig időzött és magatartásával azt a látszatot keltette, hogy valakit keres, akivel megbeszélőnivalója van.

A királyné fél 5-kor hagyta el a szállót, ahonnan Budára vitette magát. Itt nyoma veszett az előkelő vendégnek, aki egyszerű fekete ruhát viselt és sűrűn le volt fátolozva.

A rendőrség szombat délután félöt órakor értesült arról, hogy Zita ex-királyné Budapestre érkezett és dél-

után 4 órakor látogatást tett a Ritz-szállóban. Andrejka helyettes főkapitány nyomban kilencven detektívet mozgósított, akiknek az volt a feladatuk, hogy kinyomozzák a hír eredetét és megállapítsák annak a nőnek személyét, aki a Ritz-szálló előcsarnokában megfordult. A huszonnégy óráig tartó nyomozás a legnagyobb erőfeszítés mellett sem tudott valami pozitívumot elérni. Csak a kocsist tudták kinyomozni, aki a feketeruhás nőt a szállóhoz vitte. A kocsis kijelentette vallomásaiban, hogy nem hiszi, hogy utasa Zita királyné volt. A határrendőrség a budapesti főkapitányság kérdésére azt válaszolta, hogy a magyar határt az utolsó napokban nem lépte át olyan utas, akinek szeméyleírása ráillenek az ex-királynééra. A rendőrség folytatta a nyomozást.

A franciák megszállták a dortmundi fémgyárakat

Poincaré vasárnapi beszéde megnehezítette a megegyezést

Míg Anglia közvetítő akciót folytat a szövetséges hatalmak kormányaival a megszállás enyhítésére, Németország pedig hivatalosan értesíti az angol külügyi hivatalt, hogy a jóvátételek garanciális tervét nem sokára elkészítik. — Franciaország tovább folytatja a foglalásokat a megszállott területeken. Mint Düsseldorfból jelentik, a franciák szombaton megszállták a dortmundi lémpipari szövetség fémgyárait, amivel a gyárak működését teljesen megbénították. A megszállás minden incidens nélkül ment végbe, a munkásság azonban beszüntette a munkát és a termelés valamennyi gyártelepen megszűnt.

Ezzel egyidőben Poincaré újabb beszédet tartott a jóvátételi ügyről, amellyel, angol felfogás szerint erősen megnehezítette a sima megegyezés lehetőségét.

A londoni lapok vasárnap nyilvánosságra hozták az angol jegyzéktervezet és kísérőlevél tartalmát és rámutatnak arra, hogy az angol válasza óvatos formában figyelmezteti a német birodalm kormányt, hogy helyes volna, ha a passzív ellenállást a megszállókkal szemben megszüntetnék.

A kísérőlevél ellismeri Franciaországnak a jóvátételre való jogát, ezzel szemben azonban barátságosan utal arra, hogy szükségesnek tartja a ruhrvidéki igazgatás megváltoztatását és kifejezi készségét, hogy a szövetségek közötti tartozások kérdését alkalmas időpontban megvitassák.

Az angol kormányt, amely feltétlenül bizott mostani közvetítő közvetítő akciójának sikerében, meglehetősen kínosan érintette Poincaré vasárnapi beszéde, amely félhivatalosan máris megadja a választ az angol ajánlatra. A francia miniszterelnök nyilatkozatában kijelenti, hogy nem járulhat hozzá ahhoz, hogy Németország tisztoképességét véglegesen és változatlanul megállapítsák.

Poincaré a legélesebben támadta Lloyd George-ot Franciaország el-

leni akciója miatt, amelyekben zürzavart támaszt ama kijelentésével, hogy Franciaországnak el nem pusztított vidékei is helyre vannak állítva és így nincs joguk a franciáknak a németek jóvátételi teljesítménye miatt panaszkodni. Mit akar ezzel mondani Lloyd George, — kérdi Poincaré, — amikor ugyanekkor Németország kereskedelmi flottáját helyreállítja és csatornákat és vasutakat épít.

A francia miniszterelnök beszéde rossz hatást váltott ki Londonban és visszatetszést keltett, hogy Poincaré nem tartotta be azt a megállapodást, hogy egyelőre nem tesz olyan kijelentést, amely csak sugalmazásnak is volna tekinthető és amellyel pre-judikálhatna a szövetséges kormányok együttes jóvátételi tárgyalásainak. Mindezek olyan incidensek, amelyek minden optimizmust megsemmisítenek.

A »Petit Parisien« szerint a francia külügyminisztériumban az a terv merült fel, hogy az angol jegyzékben foglaltak ügyében ezentul csak a külügyminisztériumok cserélienek véleményét. Valószínű, hogy a francia és belga külügyminiszterek hét végén Brüsszelben vagy Párisban találkoznak, mert Franciaország és Belgium mindent el akarnak követni, hogy Londont kielégítsék, mert Anglia az augusztus 3-ikán kezdődő parlamenti szünet előtt választ szeretne kapni.

Az antant munkaspártjainak megbízottja a Ruhr-vidéken

Londonból jelentik: Az angol munkaspárt vezetői Macdonald, Henderson és Shaw szombaton megbeszélést folytattak a Ruhr-kérdésről Wanderwilde belga, Blum francia és Braun német szocialista vezetőkkel. Megállapodtak, hogy Shaw a Ruhr-vidékre megy, hogy tanulmányozza azokat a módokat, amelyek mellett a Ruhr-konfliktust el lehetne intézni.

Pertörlést követel az antant

Károlyi Mihály vagyonekhozási ügyében

Budapestről jelentik: A nagykövetek ötös tanácsa Montet indítványára azt a követelést terjeszti a magyar kormány elé, hogy a trianoni szerződés értelmében, amely szerint háboru alatti politikai magatartásáért senki felelősségre nem vonható, rendeljék el a pertörlést a Károlyi-téle vagyonekhozási ügyben. Hogy az antant mikor fogja határozatát a magyar kormánnyal közölni, még bizonytalan, annyi azonban tény, hogy amennyiben jegyzéket küld e tárgyban, úgy azt diplomáciai tárgyalások fogják megelőzni, amelyek folyamán módjában lesz a magyar kormánynak álláspontját kifejteni. Egyes politikusok csak azt várják, hogy a kérdés a befejezés stádiumába kerüljön és akkor a parlamentben interpelláció formájában szöved ki-vánják tenni a nagyköveti tanács követelését.

Bencze József

viszatért Jugoszláviába

Elmondja négyhetes magyarországi vallatásának történetét

Hírt adunk arról, hogy Mihajlovics batina főszoigabiró önkényes intézkedésére Bencze József volt batina rendőrfőkapitány és Hajdinák Aladár nyomdász baranyai magyar menekülteket, valamint ezek családtagjait át dobták a magyar határon. Megemlékeztünk arról is, hogy Bencze József az öt kísérő magyar detektívtől megszökött.

Bencze József most viszatért Jugoszláviába. A meghurcoltatásáról s élményeiről a következőket mondotta el:

— Letartóztatásom napján Beogradból érkeztem haza, Csuzára. Családom körében tartózkodtam, mikor egy csendőrőrmester jelent meg lakásomon és felszólított, hogy menjek el vele a csuzai szolgabirohoz, gyanútlanul eleget tettem a felszólításnak. A szolgabiró hivatalnál megmótoztak, a nálam talált tárgyakat elszedték tőlem, majd — anélkül, hogy kérdezősködésemre felvilágosítást adtak volna — kezeim bilincsekbe verték, kocsira tettek és a csendőrőrmester kíséretében elindultak velem. Annyit láttam, hogy a magyar határ felé kísérnek. Amikor a határhoz érve a jugoszláv határőrség átvett és a kísérő csendőrőrmester a kocsival visszafelé indult, jutottam tudatára annak, hogy adóznak a magyar határon. A kocsi még sikerült megkérnem arra, hogy Csuzára érve, mondja meg feleségemnek, hogy mi történt velem.

— A magyar határőrség főhadnagya személyesen kísért be a dályokl csendőrökönitményhez.

Itt találkoztam Hajdinákkal. Mindkettőnköt Mohácsra szállítottak be. És itt kezdődött meg a hivatalos vallatás.

— Tizenkét rendbeli politikai gyilkossággal vádoltak. A vádatokat tagadtam. A kihallgató detektívek azonban mindenképpen vallomást akartak kicsikarni. Kezeim, lábaim guzsha kötötték és a guzsnál fogva lejjel lefelé felakasztottak. Azután ahányan csak a vallató-szobában voltak, vagy oda bejöttek, kérdéseket intéztek hozzám és ha tagadó választ kaptak, ott, ahol értek, ütöttek. Két-három óra hosszat tartott ez a vallatás, mely három napon át folytatódott. A harmadik vallató-nap után elhagyott a lelki erőm és csak hogy szabaduljak, még több bünt ismertem be, mint amivel vádoltak.

— A »vallomástétel« után megszűnt a borzalmas kínzás. S elkezd-

tek hurcolni az egyes helyekre, ahol állítólag kegyetlenkedtem, hogy szembesítsenek. Baja, Pécs, Kalocsa, Dunapataj, Abony, Budapest mind egy-egy stációja volt szenvedéseimnek. A szembesítések azonban eredménytelenek maradtak. Sehol sem bizonyult a vád igaznak, a legtöbb helyen nem is ismertek.

— Budapestről Pécsre kísérték vissza és itt sikerült megszöknöm. Napokig bujdosom, míg végre vasárnap hajnalban sikerült jugszláv területre jutnom.

— Hajdinák még Pécsen van letartóztatásban. Családtagiainkat Batinán tették hajóra és egyenest Budapestre szállították.

A hivatalos vizsgálat különben Mihajlovics batinai főszolgabíró ellen befejeződött, melynek eredményeképpen a főbíró állásától felfüggesztették és előzetes letartóztatásba helyezték. A vizsgálat állítólag kiderítette, hogy Mihajlovics önkényes eljárásának indító rugója az a 2 millió magyar korona, mely Hajdinák fejére volt kítűzve.

CIRKUSZ

A kosztpénz

»Hálaistennek már Subotícán is divatba jött a kosztpénz. Lehet miről viccelni.«

1. Ellesett párbeszéd.

— és valóban komoly a dolog? Megnősültél anélkül, hogy legjobb barátodat értesítettél volna. Ez igazán nem szép tőled.

— Tudod, nagyon hirtelen jött az egész. Mikor a kosztpénz itt is divatba jött és felment heti három százalékra, elhatároztam, hogy megnősülök.

— Kaptam a feleségemmel ötvenezer dinár hozományt. Nem komoly pénz, ugy-e manapság. No de a feleségem se komoly feleség. Esküvő után beadtuk a válópórt kölcsönös undor cimen. A hozományt kosztba adtam. Négy hónap múlva lett belőle hetvenezer, nyolc hónap múlva százezer. Addig befejeződik a válópör és én visszaadom a hozományt. Marad ötvenezer dinár haszon.

— No és a feleséged mit szól ehhez? — Ő eszelte ki a dolgot. Az árvaszék kezelte a pénzt és csak úgy kaphatta kézhez, ha férjhez megy. Az ötvenezer dinár nyereség felét át kell adnom neki. Kiuzsoráz barátom, mert az övé volt a tipp. Őn kinlódok kérek és kerese, hogy ő megduplázhassa a vagyonát. Megérdemelné, hogy komolyan elvegyem feleségül....

2. Egy ezredináros naplója.

Július 20-án. Ma kora délelőtt a gazdám három kollegámmal együtt kiragadott a pénztárcájából és haragosan így szólt:

— Nem fogtok itt télenül heverni. Majd kosztba adlak benneteket.

Nagyon megijedtem, mert egyik barátunk, aki a múlt napokban egy hétig kosztba volt adva és ezalatt egy robusz 20 dinárosnak adott életet, nagyon panaszkodott. Mialatt ezen gondolkodtam gazdám átadott egy sötét tintetű urnak, aki »wei pro hundred« kitalással bezárt a szekrényébe. Pár perc múlva átvett új gazdámól egy kövér úr, aki azt hangoztatta, hogy 2½ perccel minden tételt átvesz. Másnap ő is tovább adott, most már a hatodik helyen vagyok öt perccel. Sok futkosás után megszorodtunk 150 dinárral. Őseink békében egy év alatt mutattak fel öt perccent szaporulatot, de aki olyan termékeny volt, hogy kilenc perccent szaporodott, azt lefoglalták bűnjelnek és a gazdáját lecsukták. Mi, az új generáció hetenként szaporodunk öt perccenttel. Mi szolgáljuk igazán a többtermelés ügyét.

3. Részlet két levélből.

Töredék egy gondos apa leveléből. Kelt 1913. július 20.

.... a dolgok hálaistennek rendben vannak. A kis pénzemem beadtam egy subotícai bankba, ahol majd lassacskán gyarapodik, a flut pedig kosztba adtam egy igen kitűnő családhoz, amelyről nagyszerű információkat kaptam. Remélem, hogy karácsonyra észben és tudásban meggyarapodva fogjuk fiunkat keblünkre ölelni.

Töredék egy gondos apa leveléből. Kelt 1923. július 20.

Viharos események előtt a magyar belpolitika

Bethlen párbajozni fog — A megvesztegetett képviselők ügye

Miniszterek kurzusellenes beszédei

Budapestről jelentik: A politikai élet középpontjában gróf Bethlen István miniszterelnök és Prónay Pál alezredes lovagias afférja áll. Bármennyire is valószínűtlennek látszott eleinte, hogy az ország aktív miniszterelnöke fegyveres elégtételt akarjon venni magának egy sértésért, — a törvény tudvalevően tiltja és büncselekménynek minősíti a párbajt s a miniszterelnöknek nem lehet feladata, hogy példát szolgáltatson a törvények áthágására — ma már mégis kétségtelen, hogy Bethlen gróf erre szánta rá magát. Az egységespártban hivatkoznak arra, hogy annak idején Tisza is vívott párbajt, mint aktív miniszterelnök, Bethlen gróf pedig szívesen követi mindenben Tisza példáját. A miniszterelnök gróf Csáky Károly honvédelmi miniszter és gróf Bánffy Miklós volt külügyminiszter útján provokáltatta Prónay Pált, akinek Láng Mihály báró az egyik megbízottja. Bánffy sürgős elutazása miatt, helyette a miniszterelnök mást fog megbízni. A megbízottak hétfőn este ültek össze tanácskozára.

Az egykori különítményi parancsnok kijelentette az újságírók előtt, — akik érdeklődtek nála, hogy milyen becsületsszóra tett ígéretét nem tartotta meg Bethlen? — hogy erre vonatkozólag nem nyilatkozhatik. Beavatott helyen azonban úgy tudják, hogy ez ügy előzményei visszanyulnak 1921 júniusáig, a mikor Prónay Pált büntetésből felmentették zászlóaljának vezetésétől Kornhauser Mihály nevű zsidó kereskedő jogtalan letartóztatása és megzsarolása miatt. Bethlen akkor állítólag írásban tett ígéretet Prónaynak, hogy a felmentés csak ideiglenes és négy hónap múlva visszahelyezik őt különítményének élére, ezt az ígéretét azonban — mint-hogy Prónay a közbejött Habsburg-puccs alkalmával kétszínűen viselkedett — nem tartotta meg. A lovagias affér elébe politikai körökben igen nagy érdeklődéssel tekintenek, amennyiben Prónay és Bethlen között párbaj fog lefolyni.

Mentőakció Ulain érdekében

A nemzetgyűlés kedden tárgyalja az igazságügyi bizottság jelentését, amely javasolja, hogy Ulain Ferenc ellen a nemzetgyűlés becsületének súlyos megsértése miatt bünvádi eljárást indítsanak. Kedden a szélső jobboldal egész arzenáljával Ulain támogatására fog sietni. Legelőször is, mint föltétlenül beavatott helyről értesülünk, Ulain hívei föl fogják szólítani dr. Karafiáth Jenőt, a nemzetgyűlés háznapját, hogy tegye le a Ház asztalára azokat a leveleket, amelyek a részvényiörlájánál sokkal kapcsolatban bírtokába jutottak. Ezek a levelek, szerintük, magasrangú állami tisztviselőknek szólnak és tartalmuk állítólag az, hogy az illető bank a kedvezményes részvényeket a címzeteknek megvásárolta, illetve átengedte, azokat el is adta és a differenciát folyószámlájuk javára írta.

Ulainék az egész részvényügyről úgy akarják a figyelmet elterelni, hogy egy sokkal nagyobb szabású teleplezésre készülnék. Főképpen Huszár Károlyt akarják támadni és mint mondják, tisztázni akarják a Tisza-bünpörnek összes eddig ismeretlen részleteit, elsősorban pedig Huszár Károly szerepét ebben a bűnygyben. Mindenesetre viharos ülése

.... a dolgok hálaistennek rendben vannak. A fiamat beadtam egy subotícai bankba, ahol üzleti érteke lassacskán gyarapodik, a kis pénzemem pedig kosztba adtam egy igen előkelő családnak, amelytől megfelelő mennyiségű értékpapírokat kaptam garanciául. Remélem, hogy karácsonyra meggyarapodva fogjuk pénzünket keblünkre ölelni.

Stella.

lesz kedden a magyar nemzetgyűlésnek.

»Az országot nem lehet félbolondokra rábízni«

A kormánypart ceglédi népgyűlésén, amelyet az ébredők Lendvai (Léhnér) István fajvédő képviselőjelölt érdekében és vezetésével megzavartak, Nagy Emil és Vass József miniszterek feltűnően liberális-izű kijelentéseket hangoztattak. Nagy Emil igazságügyminiszter főként Lendvai-Lehnert-et támadta és a többek közt a következőket mondotta:

— Engem most akar Lendvai ur kitanítani, hogy mi a keresztény politika. Én már keresztény politikát csináltam, katolikus nagygyűlésen fölszóltam akkor, amikor ő még a bölcsőben sem volt. Az én véleményem szerint a kereszténységnek nem lehet 50—60 vagy tán 1000 év mulasztásait máról-holnapra helyrehozni. Én nem abban látom a keresztény politikát, hogy zsidót a zsidót, mert ebből sokkal kevesebb hasznot csinálunk az országnak, mint amilyen kárt okozunk magunknak szerte az egész világon. Hogy minket oly kevesen támogatnak, abban nagy része van annak a hangos antiszemitizmusnak. Én nem abban látom a keresztény politikát, hogy a zsidót elkeressük és helyébe üljünk. Ez kommunista recept! A keresztény politika alatt a keresztények összefogását értem, produktív alapon. Mi eddig csak lármasztunk, kiabáltunk. Egy gyár alapításával többet teszünk az ország érdekében, mint ezer cikkel, szónoklattal.

A gyűlés után tartott vacsorán az igazságügyminiszter pohárköszöntőt mondott, amelyben Lendvai-Lehnert Istvánról, mint »exaltált, tulfitott emberről« magyarul: »félbolondról« emlékezett meg és hangsúlyozta, hogy »az országot nem lehet félbolondokra rábízni«.

Vass József népjóléti miniszter, aki nemrégiben még maga is a szélső antiszemiták közé tartozott, szintén az intranzigens elemek ellen beszélt. Kijelentette, hogy »a kereszténység gondolatával is lehet rombolni« és »akinek az emberek szétválasztása a célja, annak kezében a keresztény gondolat destruktív.«

A ceglédi ellenzéki jelölt programbeszéde

A függetlenségipárt jelöltje, Póthy Vilmos vasárnap délután tartotta programbeszédét Cegléden. Minthogy ezen a gyűlésen több ezer főnyi tömeg vett részt, az ébredők meg sem kísérelték a rend megzavarását.

Eskütt leviziteit Nagyatádnál

Politikai körökben sokat beszélnek arról, hogy Nagyatádi Szabó István földművelésügyi miniszter volt személyi titkára, Eskütt Lajos, aki a földművelésügyi minisztérium panamaügyéből kifolyólag hosszú ideig le volt tartóztatva Nagyatádtól vejevel együtt, néhány nappal ezelőtt megjelent a parlament folyosóján és Nagyatádtól kereste. A miniszter, amikor megtudta, hogy milyen ilusztris látogató keresi, személyesen lelépett a háznagy hivatalba és intézkedett, hogy Esküttet kivessék a parlament épületéből.

A panamista titkár látogatása összefügg azzal, hogy az igazságügyminiszter utasítására az ügyészség soronkivül el akarja készíteni érdemleges határozatát az évek óta húzódó ügyben,

Az Osztrák-Magyar Bank utolsó közgyűlése

Botránytól tartanak a végső felszámolási aktusnál

A haldokló Osztrák-Magyar Bank július 27-én tartja utolsó közgyűlést, vagy amint a közgyűlési meghívó mondja: »részvényeseinek teljes ülését«, amely — értesülésünk szerint — ugyancsak nem lesz sima lefolyású és minden jel szerint botrányba fog fulladni. A közgyűlésen ugyanis a szokásos jelentések és sablonos napirendi tárgyalásokon kívül elő fogják terjeszteni azt a javaslatot, amelyet a bankot felszámoló biztosok »a részvényeseknek átengedő tárgyi javakra vonatkozólag« tenni fognak, s amellyel a részvényesek nagy többsége egyáltalában nincsen megelégedve. A liquidátorok javaslatát hosszas tárgyalások előzték meg, amelyeket a bank vezetősége a részvényesekkel folytatott, ezek a tárgyalások azonban olyan nagy ellentéteket idéztek elő a tárgyaló felek között, hogy abba is maradtak s most a bank vezetősége az előzetes megegyezés nélkül terjeszti elő javaslatát.

Arról van szó, hogy az Osztrák-Magyar Bank részvényesei, a bank megszűnése alkalmából, milyen kárpótást kapjanak részvényeik fejében? A javaslat szerint, amely a közgyűlés elé kerül, egy-egy részvényt 365.000 osztrák koronával váltanak meg, vagy négy részvény fejében adnak egy-egy részvényt az új osztrák Nemzeti Bank részvényei közül. A részvényesek ezzel szemben 500.000 osztrák koronát kívánnak, vagy pedig azt követelik, hogy az osztrák kormány adjon nekik koncessziót, egy új bank alakítására. A részvényesek azzal érvelnek, hogy részvényeik a békekében 1800 aranykoronát értek s a bank most 25—28 aranykoronával akarja őket kielégíteni. Ismerni akarják a bank ügymenetét is, amely, mielőtt az intézet tisztán osztrák vezetés alá került és elszakadt Magyarországtól, a legmélyebb titok. A részvényesek arra gyanakodnak, hogy az Osztrák-Magyar Bank az utolsó évben részese volt a devizaközpont jövedelmeinek és ezt a nagy bevételt eltikolja előttük. A részvényesek mindezek alapján, vagy nagyobb részvényárat követelnek, vagy pedig engedélyt arra, hogy önálló bankot alapítsanak, amelynek részvényei fölött az elővételi jogot elsősorban az Osztrák-Magyar Bank régi részvényesei gyakorolhatják. A közgyűlésen, amely elé a bécsi gazdasági körök nagy érdeklődéssel tekintenek, éles támadásban lesz része néhány, a magyar gazdasági élet élén álló kapacitásnak is.

Község iskola nélkül

Ahol analfabétákat nevelnek

A baranyai szomorú állapotokról gyakran esik szó. Ugy látszik nem lehet kimeríteni azoknak a vizsásokoknak a sorozatát, amely az országnak ebben a mostohán kezelt részében nap-nap után tapasztalható.

Arra, hogy az illetékes hatóságok mennyire törődnek a baranyai közállapotokkal, jellemző Kő baranyai község iskolájának esete. A község tanítója, Knittel Jakab több mint egy év óta betegszabadságon van és a falu iskolája azóta zárva van. Az egész elmúlt tanévben nem volt tanítás Kő községben és a tankötelesek egy kerek esztendőt elvesztettek.

A virágzó baranyai község lakossága most kíváncsian várja, hogy az új iskolaévben mi a szándékuk a tanügyi hatóságoknak Kő község iskolájával, vajjon fognak-e gondoskodni arról, hogy a tanítás újból megkezdődjék, vagy pedig analfabétákat akarnak nevelni ebben a szerencsétlen baranyai magyar faluban.

A palicsi kolbászgyár

„Hogy a kutyáról ne is beszéljünk“

Amikor Jerome K. Jerome, kitűnő humoros regényének »Hogy a kutyáról ne is beszéljünk« alcímét adta, nem gondolt arra, hogy ez az alcím egykor még aktuálisá válik Palicson, amióta ugyanis a suboticei rendőrség leleplezte a palicsi kutyamészárszékét, azóta Subotica és Palicson észrevehetően — és érthetően — csökkent a kolbászfogyasztás. Az emberek undorral tekintenek a hentesüzletek kirakataira, ahonnan szép rózsaszín kolbászrudak mosolyognak kifelé, a hentesek rémült kétségbeeséssel kínálják jégszekrényükben hűsülő árúkat és habár készek esküvel is bizonyítani, hogy nyári szalámi-kollekciójuk valódi disznó- és marhahusból készült, ma ugyiszlóván — a kutyának sem kell. Palicson nagy visszatetszést kelt a kolbász nevének még csak az említése is és amikor a *Bacsmegyei Napló* hírül vitte a kutyakolbász-gyár kispár körét meghaladó működését, némi rosszullet is volt tapasztalható az egyébként edzett idegekkel rendelkező furdóvendégek körében.

A rendőrség hétfőn tovább folytatta a nyomozást és a letartóztatott kolbászgyáros kihallgatását, amelynek folyamán újabb érdekes részletek derültek ki a speciális üzem működéséről.

A letört egzisztencia

Csernik István, a kutyamészárszék tulajdonosa ezelőtt három hónappal nyitotta meg kolbászgyárát a palicsi szőlők 190. szám alatt lakásán. Évekkel ezelőtt tekintélyes, jómódu ember volt, a Schetz-sörgyárnak volt a suboticei bízományosa és így több suboticei nagykereskedővel állott szoros üzleti összeköttetésben. A Halasi-uton nagy háza volt, ahol a sörraktár is állott. Több alkalmazottal dolgozott, akik saját kocsijain vitték szét a városban a Schetz-féle sört. Cserniknek van egy leánya és egy fia. A leány férjhez ment egy vasutashoz, aki arra használta fel a szoros rokon köteléket, hogy *apósdtól állandóan pénzt vasaljon ki*. Csernik lassanként tönkre ment, a fiatal pár költségei folytán, megvált a sörraktártól, eladta házát és amikor semmije sem maradt, kiköltözött a palicsi szőlőkbe, ahol családjával egy kis viskóban húzta meg magát. Veje, amikor a család a Halasi-uti portáról lezúllott a szőlőközti viskóba, elhagyta feleségét és azóta nyoma veszett. Cserniket vagyona elvesztése beteggé tette, küzdött a nyomorral és a szinte elviselhetetlen helyzetet betetőzte még leánya betegsége is, akinek kezelésére nem tudott elég pénzt szerezni.

Cserniknek izlett a kutyahus

A nyomorba került család *hetekig nem evett húst*. Egy alkalommal Csernik elhatározta, hogy húst szerez és *leszurta házörző kutyáját*, amit részint megsütöttek, részint kolbászt csináltak belőle. Nagyon izlett neki a kolbász, *ekkor jött arra a gondolatra, hogy kutyahusból másoknak is gyártson kolbászt*. Összevásárolt néhány kutyát, ledölte, húsát feldolgozta és elvitte üzletekbe eladni. Az árú kapós volt, mert olcsóbb volt sokkal, mint a disznóhúsból készült kolbász és így csakhamar virágzó vállalatá vált a kolbászgyártás.

A kutyamészárszék »letörte az árakat«

Körülbelül két héttel ezelőtt Karakasvics Gábor rendőrfőkapitány erélyes akcióit indította az árak letörésére. Ebben az akcióban *tevékeny részt vett ki Csernik István* is, aki bizonyítékokat gyártott — kutyahusból — a hentesek ellen — azt bizonyította, hogy *ő sokkal olcsóbban tudja árulni a kolbászt*.

— Nem dolgozom én nagy haszonra — mondotta vevőinek — nem akarok én palotát szerezni, mint a többi szakértársam. Én tudom adni tizenhét dinárért is kilóját, a többi is tudná, ha akarná.

A vevők igazat adtak neki és vették a kolbászt. Az utóbbi időben Palicson jóformán csak Csernik-féle gyártmányt

lehetett kapni. Több suboticei étteremnek is egyetlen szállítója volt.

Beszélgetés a kolbászgyárossal

A kolbászgyárost hétfőn délelőtt hallgatta ki a suboticei rendőrség. Kihallgatás közben *Miladinovic* Szlobodán főkapitány-helyettes engedélyt adott arra, hogy a gyárüzemről némi felvilágosítást kérjünk Csernik Istvántól. Kérdésünkre épp oly nyugodtan válaszol, mint a rendőrfőkapitánynak, nem érti, hogy *lehet ebből az ügyből, olyan nagy dolgot csinálni*.

Arra a kérdésünkre, hogy *hogyan dolgozta fel a kutyákat*, elmondta, hogy elvágta a nyakukat, lenyuzta bőrfüket, a csontokat és a fejet elégette, a húst pedig feldolgozta.

— Mit csinált a nyelvekkel?

— Először arra gondoltam, hogy *fel-füstölöm, mint a marhanyelveket szokás, de rájöttem, hogy nem érdemes vele vesződni*.

— Hány kutyát dolgozott fel? — Kérdeztük tovább.

— *Harmincnyolcat* — felelte. — *Tíz dindért vásároltam darabonként*.

— Volt-e valami terve az üzem fejlesztésére.

— *Ki akartam bővíteni a telepet, de féltem, hogy rájönnek, azért inkább csak kiesinyben csináltam*. Így is szépen jövedelmezett.

A jegyzőkönyvvezető rosszul lett

Azután Csernik jegyzőkönyvbe mon-

dotta, hogy kiknek adott el kolbászt. Elmondta, hogy állandó vevői voltak Palicson a Gyelmis-féle vendéglő, a Kol-lárék-étterme, egy husáros bodé, a városban több kereskedés és vendéglő.

— *Tőlem vett kolbászt a Trumbicse-va-uccán levő Németh-féle vendéglő is...*

A jegyzőkönyvvezető erre hirtelen elsápadt, *kidűllesztette szemét, lecsapta a tollat és kirohant a szobából*. A kihallgatást vezető kapitány értelmetlenül bámult utána, majd kiküldte a szolgát, hogy nézze meg mi történt vele.

— *A Németh vendéglőben szokott étkezni* — jelentem alásan — *és tegnapelőtt kolbászt vacsorázt, az irnok ur*, — mondta a visszatérő szolga.

Kutyakolbászgyártás — kihágás

Az ügyben az a legérdekesebb, hogy a rendőrség nem tudja, hogyan is járjon el a kolbászgyárossal szemben. Az eset a jogászörököt is élénken foglalkoztatja, mert a B. T. K. nem tartalmaz olyan rendelkezéseket, hogy mire kell büntetni, aki kutyából készít kolbászt. Mindenesetre közegészségügyi kihágást követett el azzal, hogy a telepére elfelejtette kitenni a táblát: *kutya mészárszék* és elfelejtette bejelenteni az állategészségügyi hatóságnál a »vágást« és így nem tudták ellenőrizni egészségügyi szempontból, hogy — egészséges kutyákat vág-e. Mondja is Csernik eleget, hogy nem panaszkodhatnak az emberek. Legfeljebb a kutyák....

HIREK

•••

— **Nem emelik fel a képviselők napidijait.** Beogradból jelentik: A radikális Klub hétfőn délután ülést tartott amelyen a képviselők napidijak felemeléséről tanácskoztak. A képviselők napidijának felemeléséről szóló javaslatot hosszabb vita után elvetették. Este ismét ülést tartott a párt, amelyen a községi választások előkészítéséről és a parlament munkájáról tanácskoztak.

— **A Munkásdalárda Lányi-hangversenye.** Vasárnap este tartja meg a suboticei munkásdalárda a palicsi Vigadó nagytermében Lányi hangversenyét, amelyen a nagy zeneköltő legszébb kórusait fogja előadni. A hangverseny iránt méltán nagy érdeklődés nyilvánul meg, mert csak kivételes esetben nyílik alkalom arra, hogy a zene-értő közönség a karzene szépségeiben gyönyörködhesse. A hangverseny egész jövedelmét a Lányi emlékalap javára fordítják. Jegyek 20 és 10 dináros árban Heumann Mór könyvkereskedésében, a Munkás-Otthonban és a palicsi Vigadó trafikjában kaphatók.

— **Vajdasági magyar írók almanachja.** Állandóan panaszkodunk amiatt, hogy vajdasági magyar irodalom nincs, a vajdasági magyar írók nem juthatnak szóhoz s a magyar olvasókban kívül az érdeklődés utolsó melege is, mert nincs, ami szítsa. A vajdasági magyarságnak nincs szépirodalmi folyóirata, vajdasági íróktól alig jelenik meg könyv, az itt megszülető magyar gondolatnak nincs nyilvánossága s már-már attól kell tartani, hogy ebbe a némaságba belefulad minden tehetség, minden gondolat, minden segítő akarás. Ezt az ijesztő némaságot akarja most megtörni az a vállalkozás, mely az itt élő magyar írók almanachjával fog a közönség elé lépni. A vajdasági magyar írók almanachja helyet fog adni minden vajdasági magyar számára s így seregzelemje és gyűjtőhelye lesz az itt élő s elkallódásra ítélte magyar tehetségeknek. A tervek szerint az almanach karácsony előtt jelennek meg. A szerkesztés munkáját *Dette János és Radó Imre* végzik.

— **Megnyílt a baptista világszövetség kongresszusa.** Stockholmból jelentik: Stockholmban vasárnap megnyílt a baptista világszövetség kongresszusa, amelyen huszonegy ország baptista egyházai kétszázötven kiküldöttel képviseltették magukat.

— **Országos tanító kongresszus.** Ljubljánában. A Jugoszláviai Tanítók Egyesülete augusztus 5., 6. és 7-ikén országos kongresszust tartanak Ljubljánában. A kongresszuson a suboticei tanfelügyelőségi kerületből ötven tanító vesz részt. Horvátországból ötezren jelentettek be a kongresszusra részvételüket.

— **Görögország újabb puccs előtt?** Párisból jelentik: Athéni jelentés szerint egész Görögországban ismét forradalmi megmozdulások észlelhetők katonai vezetéssel. *Pangolos* tábornok megkísérelte ugyan az újabb mozgalom elfojtását, azonban eredmény nélkül. Hadzikirialos tábornok a flottával még mindig Kréta mellett horgonyozik, azonban egyelőre bizonytalan, hogy milyen tervei vannak. Még nem látni tisztán, hogy a legközelebbi hetek mit hoznak, az is bizonytalan, hogy a monarchisták vagy a köztársaságiak vannak-e a tengeri haderőben többségben, azonban minden jel arra mutat, hogy Görögország újabb puccs küszöbén van.

— **Megalakult a nyugdíjasok egyesülete.** Novisadról jelentik: A nyugdíjasok egyesülete hétfőn tartotta alakuló gyűlését, amelyen megválasztották az elnökséget. A gyűlés után küldöttség kereste fel Szlepecevic Milan főispánt, akit fölkértek, hogy karolja föl a nyugdíjasok ügyét. A főispán megígérte, hogy mindent megtesz a nyugdíjasok érdekében.

— **Kávéházi pánik a villamosvezeték miatt.** Hétfőn este tizenegy órakor a suboticei Városi kávéház terraszán ülő többszáz főnyi közönség körében nagy riadalom tört ki a meglazult villamosvezeték miatt. Egy arra haladó villamoskocsi áramfogója beleakadt a vezetékbe, mire ez erős rezgéssel felcsapódott, a kipattanó szikrák megrémítették a kávéházi vendégeket, akik attól is tartottak, hogy a fölöttük függő vezeték *leszakad*. A többszáz ember ijedt kiáltással próbált menekülni, asztalokon, székeken, egymáson keresztül. Poharakat, tányérokat, tálcákat, márványasztalokat törték össze a pánikban és egymást lökdösték fel az emberek, — közben néhány nőnek a kizárásuk is elűnt. Negyed óránál tovább tartott, míg a nyugalom helyreállt és husz-három vendég visszamerészkedett a terraszra. A többiek hazamentek, a kávéházban pedig a főpincéz az eltört edények romjain, az elfelejtett cehkeket siratva emlegette a villamos-társaság fel- és leme-nőágu hozzátartozóit...

— **Kossuth Lajos Tivadar holtteste Budapest.** Budapestről jelentik: Kossuth Lajos Tivadar holtteste hétfőn délelőtt érkezett Budapestre. A diszes ravatalt a keleti pályaudvar udvari várótermében állították fel, amelynek falait fekete drapériával vontak be. A koporsón a Milanói Magyar Egyesület hatalmas nemzetiszínű koszoruját helyezték el. A koporsót felbontották és megállapították, hogy a holttest, a melyet az elhalálozáskor bebalzsamoztak, még meglehetősen sértetlen állapotban van. A holttest azonosságát Pallay Sándor, Kossuth Ferenc volt titkára agnoszkálta, azután új koporsóba tették át. A felravatalozás kedden történik meg, csütörtökön pedig a holttestet ünnepélyesen örök nyugovóra helyezik a Kossuth-mauzóleumban.

— **Novisad pereini fogja az államkincstárt.** Novisadról jelentik: Stefanovic Zsarkó dr. polgármester szombaton Beogradba utazott, hogy a pénzügyminisztériumban megsürgesse a tiz százalékos adórészesedés kiízetését, amely összeg körülbelül ötmillió dinárt tesz ki. A pénzügyminisztériumban kijelentették, hogy az adórészesedés ügyében legközelebb rendeletet adnak ki, amely szerint a tiz százalékos adórészesedés meg fognak szünni és még a hátralékokat sem fogják kifizetni a városoknak. Novisad most pert indít az államkincstár ellen a tiz százalékos adórészesedés behajtása iránt.

— **Orosz-román jegyzékváltás.** Varsói jelentés Románia és a szovjetkormány között jegyzékváltás volt a legutóbbi napokban, amely alkalommal mindkét kormány panaszt emelt a kölcsönös határcidensek miatt. A román jegyzék azt a javaslatot tartalmazza, hogy a további ellentétek elkerülése céljából mindkétkormány bizzaegyvegyes bizottságra a további intézkedések megtételét. A szovjetkormány elfogadta ezt a javaslatot és a bizottság összeállításának helyét és időpontját most fogják megállapítani.

Kutyából nem lesz . . .

Hési halált halt egy közmondás, Erről szól szomorú dalom ma. Mert, ha kolbász lehet kutyából, Miért ne lehetne szalonna?

SKIZ.

— **A lipcsei törvényszék elnöke segítette elő Erhardt szökését.** Berlinből jelentik: Az emberi jogok német ligája fölszólította a lipcsei főügyészt, hogy emeljen vádat az állami törvényszék elnöke, Schmidt ellen, mert alapos a gyanu, hogy ő segítette elő Erhardt kapitány szökését.

— **A bajai polgármester párbaja.** Mint Bajáról jelentik, Vojnics Ferenc dr. bajai polgármester a napokban kardpárbajt vívott dr. Kiss György ügyvéddel, Baja volt polgármesterével. A párbaj Vojnics Ferenc könnyebb sérülésével végződött.

— **A villám felgyújtott egy házat Staribecsen.** Staribecseről jelentik: A legutóbbi viharok alkalmával a villám becsapott Nagy Gyula Ádám Tiszaparti házába és felgyújtotta. A ház teljesen leégett.

— **A jánosalmi rablógyilkosság főtárgyalása.** Bajáról jelentik: A múlt év decemberében történt, hogy kőborcigányok meggyilkolták és kirabolták Jánosalmán Barna János jánosalmi földművest és feleségét. A gyilkosokat a rendőrség csak hosszas hajsza után tudta elfogni a Tiszántul. Az elfogott öt cigány közül a négy főbűnös meghalt a börtönben még ítélet előtt. Az életben maradt *Kolompár Ferenc* felett a napokban hoztak ítéletet. A bíróság a vádlottat három évi főtönrre ítélte.

LEGUJABB

Sulyos vádak az igazságügyminiszter ellen

Az igazságügyminiszter és belügyminiszter állása megingott Pasics miniszterelnök erélyes fellépést jelent be Radics ellen

Lapzártakor jelentik Beogradból: A radikális párt hétfő esti ülésén, amely tizenegy óra után ért véget, olyan események játszódtak le, amelyek döntő fontossággal bírnak a belpolitikaiak a közel jövőben történő kialakulására.

A klubülésen először a kisebb jelentőségű ügyekről volt szó, majd áttértek az egyes miniszteri tárcák ügyeinek tárgyalására.

Az igazságügyminisztérium működésének bírálatánál sulyos vádak hangzottak el Markovics Lázár igazságügyminiszter ellen és a radikális párt több tagja azt állította, hogy a miniszter számos székvesztés-ügy elintézésénél saját személyes hasznát vette tekintetbe.

Amiről a felszólalók szerint már mindent elnyitlan beszélnek. Azt követelték tehát, hogy a miniszter találjon módot ezeknek a vádaknak hivatalos formában való megcáfolására, mert a gyanu nemcsak a minisztert, hanem a radikális pártot is éri. Ha azonban a megfelelő cáfolat nem volna lehetséges, úgy követelik az igazságügyminiszternek a kormányból való kúpiését.

A külügyi reszort tárgyalásánál minden oldalról hevesen támadták Vuicsics belügyminisztert akinek főleg azt vetették szemére hogy ingadozó politikát folytat. A belügyminiszter nem válaszolt a támadásokra, hanem

erős felindulásában elhagyta az ülést.

— **Eltűnt egy háromszázhetven ezer koronás pénzeslevél.** Kumanovából jelentik: A kumanovói postahivatalnál a napokban eltűnt egy háromszázhetven ezer koronás pénzeslevél. A rendőrség megindította a nyomozást és eddig több postatisztviselőt letartóztattak.

— **A cselédeány büne.** Nagy Ilona husz éves szubotici cselédeányt a szubotici rendőrség magzatelhajtás miatt letartóztatta. Ugyancsak letartóztatták Balázs Piros és Elek Katica szülésznőket, akik a tiltott műtétnél segítettek. Mindhármukat átadják az ügyészségnek.

Aki jól akar mutatni és sokat nevetni, az nézze meg a keserű mézeshetek című énekes bohózatot, melyet 26-án este a Müpartolók Köre Palicson ad elő. Belépőjegyek 10 és 12 dinárért kapható a 17-es szobában Palicson.

Vadász Pál mérnök irodáját Agina ulica 5. sz. házba helyezte át. (Régi posta mögött.) Vállal épületek tervezését és földméréseket.

Megjelent a Révai nagy lexikon 15-ik kötete s eredeti kiadól áron beszerezhető az Athenaeum könyvterjesztő-vállalatnál Suboticán.

Amerikai iradabutor, nagy raktár, Krausz Edénél, Novisad.

Reményi fotóművész kiállít a novisadi iparkiallításnál

(*) **Rotá Olga kozmetikai intézetében** Kr. Alexandrova-ulica 21. szám alatt, az Angol-Magyar Bank palotájában, félemeleten, modern szépségápolás, arcberhámiasztás, alkalmasan hajszálak, pattanások, szemölcsök, szeplők, májfoltok végleges eltávolítása. Kaphatók saját készítésű, kiváló hatású kenőcsök, pudingok, gyógyszappanok, arcfehéritő és szeplőkendők stb. 2804

— **Elintézték a becskeréki apostoli adminisztrátor lakásügyét.** Becskeréki jelentik: A becskeréki apostoli adminisztrátor lakásügye hosszas viták után hétfőn elintéztést nyert. Az adminisztrátor megegyezett a gimnázium igazgatójával, hogy az igazgató megtartja a gimnázium első emeletén levő eddigi lakását, amelyet a közoktatásügyi minisztérium az apostoli adminisztrátor számára kiutalt. Ehelyett a főpap számára a gimnázium földszintjén és második emeletén megfelelő helyiségeket engednek át lakásul és az ottlevő muzeumot két tanteremben helyezik el.

— **Egy szerb költő emléke.** Novisadról jelentik: A Szremszki-Karlovác melletti Stropilovo községben vasárnap ünnepelték meg Radsevičs Brankó szerb költő halálának hatvan éves évfordulóját. Az ünnepség fényes keretek között folyt le.

— **Főosztott nagybirtok.** Hlyen címen írott hírlapra Pollák Izrael földbirtokos annak közlését kéri, hogy 1900 holdas Emusics-pusztai birtokát nem osztották fel a dobrovójacok között. Az ingatlan ma is az ő birtokában van.

— **Öngyilkosság.** Kocsarski Didó baccka-gradistei lakos, aki nemrég tért vissza Amerikából, felakasztotta magát. Mire észrevették, már halott volt. Tetének oka ismeretlen.

— **Novisaden sem tudják végrehajtani az optázási rendeletet.** Novisadról jelentik: A szombaton kiadott belügyminiszteri rendelet, amely a külföldre optáltak ügyére vonatkozik, Novisadra is megérkezett. A novisadi hatóság azonban hozzáfogott a rendelet végrehajtásához, azonban hamarosan megakadt a munka. A rendeletet ugyanis nem tudják végrehajtani, mert csak a Magyarországra optáltak jegyzéke van meg. Így tehát a novisadi hatóság szerint csak ezeknek az optáltaknak kell elhagyniok az országot július hó 26-áig, míg azok, akik más állam javára optáltak, vagy pedig valami ok miatt nem optáltak sehová és nem S. H. S. állampolgárok, azoknak a névsorát most állítja össze a bejelentőhivatal. Amint elkészül ez a névsor, azonnal felszólítják az optáltakat, hogy záros határidőn belül hagyják el az országot. Ugyanekkor fogják azokat is kiutasítani, akik időközben elvesztették az állampolgárságot, részint azért, hogy házasságuk, ami után állampolgárságot nyertek, megszünt illoyalis viselkedésük miatt megfosztották tőle (?) Eddig szól a hirdás. A nyilvánosságot mindenestre érdekelheti, hogy a novisadi hatóság szerint illoyalitás címén, melyik hatóság milyen eljárás során fosztja meg az állampolgárokat állampolgári joguktól. S melyik állam polgára lesz az állampolgárságától megfosztott polgár?

— **Letartóztatott betörők.** Novisadról jelentik: Szombat este Rakics rendőrkapitány inspekciós körútján előállított két gyanus külsejű egyént, Frankster Józsefet és Eick Mátyást, akikről a rendőrségen megállapították, hogy rovottmúltú betörők, akik csak nemrég szabadultak ki a fogházból. Kihallgatásuk alkalmával bevallották, hogy az utóbbi időben három betörést követtek el Novisaden. Letartóztatták őket.

Dr. Tibor Ervin f. hó 22-én szabadságra utazik és rendeléseit augusztus 1-én kezdi meg újra.

— **Elfogták a mélykúti templomrablót.** Megirtuk, hogy Mélykúton nemrégiben templomrablás történt. A tettest, — mint most jelentik, — elfogták. Az elvetemült templomrablót tompai lakos. Az összetört szentségtartó értékes aranyrészt megtalálták egy soltvadkerti kereskedőnél, aki ellen orgazdaság vétsége miatt megindították az eljárást.

mann 175. Távolugrás. 1. Weillheim 650 cm. Sulydobás: Jánossy 11.24 m. Diszkoszvetés. Schwartzinger 36.00 m. 4×100 staféta WAC 44.2 mp.

Külföldi futballeredmények. Komotan: DFC—Komotan 3:1 (1:0). A komotani csapat váratlanul szépen tartotta magát. Lemberg: Kispesti AC—Pogon 1:1 (0:0). A magyar csapat fáradtan játszott. Prága: Viktoraj Ziskov—Malostranski 7:3, Kolin—Sieben 3:1.

A temesvári Unirea két játékos az M. T. K.-ban. A temesvári Unirea Suboticán is jólismert két játékos, Weetzer és Chambré, a budapesti Törekvés volt játékosai, — mint Budapestről jelentik — elhagyták Romániát és Magyarországra — Budapestre — költöztek át. A két jóképességű játékos, mint hírlik, az M. T. K.-ba lép, amelynek jelenleg nagy szüksége van csapatokra. Az őszi szezonban — amennyiben a M. L. Sz. nem lép közbe — már játszanak is a bajnokcsapatban.

TÖZSDE

Novisadi terménytőzsde, július 23-án. Irányzat lanyha, forgalom csekély. 42 vagon árú kelt el. Obuza zimonyi paritás 415 dinár, ujbuza bácskai 375 dinár, tengeri bácskai 295 dinár. Liszt 0-ás 642.50 dinár, 2-es 592.50 dinár, 6-os 470—475 dinár, 7-es 420 dinár. Arpa új 312.50 dinár, zab bácskai 312.50 dinár, szerémségi 320 dinár, repce 687.50 dinár.

Beograd, július 23. Zárlat: London 433—432.75, Páris 556—555, Newyork 94—93.50, Prága 284—283.50, Szaloniki 255—240, Genf 1666, Róma—Milano 408.50—408, Berlin 0.02650—0.026, Bécs 0.13235—0.1320, Bukarest 48.25—48, Szófia 87, Budapest 0.95—0.90, Amsterdam 37.50—37.

Zagreb, július 23. Zárlat: London 433—434, Páris 560—555, Newyork 94.50—94, Genf 1680—1670.50, Milano 412.50—411, Prága 283.75—283, Berlin 0.028—0.026.50, Bécs 0.1330—0.1320, Bukarest 49.50—48.50, Budapes 0.85—0.65, Varsó 0.0085—0.007.

Zürich, július 23. Zárlat: Berlin 0.0016, Budapest 0.0055, Newyork 561, Milano 2450, Prága 1690, Bécs 000795, Varsó 00037, Szófia 5.60, Bukarest 2.95, Beograd 6.—, London 2582, Páris 3327½.

Budapest, július 23. A devizaközpont hivatalos árfolyamai: Devizák: London 47160—49160, Newyork 10250—10750, Milano 448—482, Páris 607—641, Prága 308—328, Belgrad 108—112, Bécs 14.40—16.10, Varsó 7—8.40, Berlin 3.50—4.50. Valuták: Angol font 47360—49360, Dollár 10300—10800, Lira 448—482, Francia frank 612—646, Cseh korona 308—328, Dinár 108—112, Osztrák korona 7—8.40, Német márka 4—5.40. Hétfőtől kezdve a külföldi utazásra és fidúlésekre a devizák és valuták a mindenkori hivatalos árfolyammal ötven százalékkal magasabban adhatók ki.

Értéktőzsde. Viharos hossz volt minden piacon. A piacra kerülő minden árut megvették. Zárlati árfolyamok: Magyar Hítel 403000, Osztrák Hítel 194000, Salgó 490000, Rima 150000, Délivasut 118000, Államvasut 440000, Kohó 470000, Ganz-Danubius 8,300,000, Közszén 1,540,000, Papir 60000, Szlavónia 96000, Földhitebank 250,000, Viktória malom 220000, Kereskedelmi bank 785 ezer, Beocsini 700000, Urlikányi 735000, Láng 135000, Lipták 19500, Schlick 99000, Brassói 300000, Zabolai 79000, Baróti 10250, Cukoripar 1,850,000, Klotild 110000, Temesi szesz 55000, Flungária mütárgya 235000, Angol-Magyar 86000, Leszámitoló 84000, Magyar-Cseh 20600, Nova 146000, Kronberger 23000, Közúti 31000, Csáky 39000, Izzó 380000, Viktória butor 13750, Uj ófa 240000, Malomsoky 13250.

SPORT

O. S. K. V.—Staribecsei Sokol 4:0. Barátságos. A novisadi csapat fölényes játékkal győzte le a staribecsei csapatot. A gólokat Seviés és Száraz rúgták.

N. A. K.—Zimonyi Spárta 3:0. Barátságos. A N. A. K. szép játékot produkált. A zimonyiak gyöngén játszottak.

Bartha megverte Fröhlichet. A M. A. F. C. nemzetközi uszóversenyének másnapján — vasárnap — Bartha az N. S. C. fiatal hátuszója 100 méteren 1 p. 18 mp.-es idővel megverte Fröhlichet, a világhírű német bajnokot. A vegyes stafétában pedig Sipos győzte le a világbajnok Rademachert. Részletes eredmények. 100—150—50 m. staféta. 1. M. A. F. C. 2. N. S. C. 100 méteres hátuszás. 1. Bartha N. S. C. 1 p. 18 mp. 2. Fröhlich (Magdeburg), 3. Hiavacsek. Bartha egy méterrel győz. 400 m. 1. Eperjessy M. A. F. C. 5. p. 56 mp. 2. Belikó N. S. C. 6 p. 15 mp. 4×50 m. vegyes staféta. 1. M. A. F. C. (Sipos, Virányi, Kenyeri II, Beleznyay). 2. Kombinált (Rademacher, Holba, Fejér, Háy). Sipos 34 mp idővel fél méterrel verte Rademachert.

Ausztria atlétikai bajnokságai. Az osztrák atlétikai bajnokságért kiírt versenyt vasárnap rendezték meg Bécsben. A verseny eredményei közepesek. 100 m. Rauch MAF 11.1; 200 m. Lederer WAC 22.4 mp; 400 m. Schemzer 52.1 mp. 2. Swatonek. 800 m. 1. Friebe (Graz) 2 p. 00.8 mp. 1500 m. 1. Friebe (Graz) 4 p. 10.7 mp. 5000 m. 1. Brunnsen (Hertha) 16 p. 00.9 mp. Magasugrás. 1. Vetter-

Mariola arckrém a legjobb arcápoló!

NYILTTÉR.

Fehér Ferenc horgosi kereskedő a „Bácsmegyei Napló” 1923. évi július hó 21-iki és 22-iki számaiban egy rosszul indult és mérges kis nyiltteret tett közzé, amelyben az én személyemmel foglalkozik. Erre csak az a megjegyzésem, hogy Fehér Ferenc üzletében megtartandó árverésről — egy korábbi hírlapi közlemény alapján — nemcsak én beszélgettem jóbarátaim és ismerőseim körében, hanem ez az árverés napokon keresztül szóbeszéd tárgyát képezte egész Horgos községben és így Fehér Ferenc joggal nyiltterezhetne az egész Horgos község ellen, nem pedig éppen egyedül én ellenem. Az nem igaz, hogy én Fehér Ferenc házáról híreszteltem az árverést. Ezt annál kevésbé tehettem, mert tudomásom szerint Fehér Ferencnek nincs is háza. Nyiltterének egyéb — különösen a „kenyérrigység”-re vonatkozó — neveltséges állításait a leghatározottabban visszautasítom. Ugyátszik, hogy Fehér ur csak önmagát jellemezte nyiltterének „alaptalan” és rágalomokkal teli kifejezéseivel.

Vass Jenő
kereskedő Horgos.

5567

Tek. Szerkesztőség!

A „Hírlap” folyó évi július hó 21-iki számában „Kinos affér a strandon” címen megjelent közleményre vonatkozólag kérem annak szíves közlését, hogy Bánó Zsigmond ellen a büntető feljelentést a járásbírósnál ügyvédem útján 5150/1923. K. szám alatt beadtam.

Tisztelettel:
Püspöky Gusztáv s. k.
nyug. vasúti állomás főnök.

5546

Értesítés.

Van szerencsém t. vevőimet és a n. é. közönséget értesíteni, hogy

polgári és egyenruha-szabóságomat

augusztus hó 1-én Aleksandrova ulica 6. szám (Dimitrijević házba) helyezem át.

Ugy mint eddig ezután is törekedni fogok szolid munka, elsőrendű anyag és izléses kivitel által a n. é. közönség szíves jóindulatát kiérdemelni.

Nagybecsű pártfogásukat kéri.

Tisztelettel
Djordje Krnajski
polgári és egyenruha-szabósága.

5529

ÁLLAMÜGYÉSZSÉG SUBOTICA

Hirdetmény.

A suboticaai államügyészségnél több fogház-őri állás van üresedésben. Pályázók okmányaikkal az ügyészség vezetőjénél vagy a fogházgondnoknál jelentkezzenek.

Subotica, 1923. július 22.

Kosta Marušić
a suboticaai államügyészség vezetője

5500

Felhívom Önt!!

és mindazokat, kik szakszerűen megválasztott jó szövettől szép és elegáns ruhában akarnak járni, forduljanak bizalommal

FUTÓ TAMÁS

ruhaszabóságához Subotica, II. Munkova ul. 6., a nagy posta mögött 5-ik sarok. Mielőtt szövettel vásárolna, forduljon bizalommal felvilágosításért hozzám, hogy mely cég a legajánlatosabb. Hogy elsőrendű facon-áram olcsóságát igazoljam, itt közlöm azokat:

Sima öltöny 420 Dinár
Dívat „ 470 „
Vászon „ 350 „
1 nadrág „ 100 „

5369

Csaknem 20 éves múltam a szabóipar terén garanciát nyújt a föltétlenül megbízható munkáért. — Egyidejűleg értesítem az érdekelteket, hogy a m. k. technológiai, vagy Mihájkovics-szisztéma szerinti szabásati tanfolyamomat aug. 10-én megkezdtem. Tándi 500 Dinár.

Egy használt, de jókarban levő
fedeles hintó
megvételre kerestetik.

Cim a kiadóban. 5550

ECETTELEPEM

Áthelyezése folytán értesítem a t. vevőimet, hogy ECET SZÜKSÉGLETŰKET csak az alant jegyzett helyen szerezhetik be

Kemény D. Dezső ecetgyára
Vojnovičeva ulica 5. (Pestköz)

Alkalmi vétel!

Nagy tétel
rövid- és kötöttárú
olcsó áron. 4733
Minden kereskedő személyesen meggyőződhetik.
M. A. KARIJO
rövid- és kötöttárú nagykereskedése Z. GRES Nikolićeva u. 7. az udvarban

A VAJDASÁG LEGRÉGIBB és LEGNAGYOBB
SZIJGYÁRTÓ- és NYERGES ÜZEME
ANDRÁSSY és FAZEKAS
SUBOTICA, TRUMBIĆEVA UL. (CSIRKEPIAC)

Szakszerű
tartós
munka.
Jutányos
árak

Jovan T. Janković Beograd,
Kralj Petar és Zmaja od Noćaja utcák sarkán.

Cérna:
200, 400, 500 és 1000 jardos tekercsekben és gombolyagokban halászoknak, lenfonál cipészeknek gép- és kézimunkára fekete és barna, lenfonál nyergeseknek

Selyem fül:
10 és 20 m-től „Vulkano”, „Panter”, „Aida” védjeggyel skatulyákban, „Conea d'oro” fekete 20 m, „Bristol” 12/4, 12/5, 12/6, 22 m csomagokban

Tűző fonál:
„Esmeralda” és „Alba” 30-tól 90 számig. Selyemcérna fekete és fehér. Különböző zsebkezdők mint az ismert „Derna” védjeggyel, valamint az összes rövidárú. Eladás tucatonként, csomagonként, kilonként és lánként. Nagyobb vételnél megfelelő árengedmény! Konkurencia kizárva! Belföldre postacsomagokban! Minden kereskedőnek saját érdeke, hogy itt vásároljon! 5474

VALÓDI

BUDAIFÖLDET

azonnali szállításra waggontételekben és kisebb mennyiségben legolcsóbb árban ajánl

Sipos Sándor Subotica

I. Sokolska ulica 2—6.
Telefon 868.

Pénzes társ kerestetik

egy jól bevezetett gőz- és kézerőre berendezett cukorka-, csokoládé- és süteménygyárhoz. Esetleg eladó és vétel esetén a vevő az üzemet és lakást azonnal átveheti. — Cim a kiadóhivatalban.

Trifajli

darabos köszönet
minden mennyiséget Suboticáról azonnal szállít

VUKOVIĆ I DRUG SUBOTICA
Senčanski put, Sička ulica 9. — Telefon 4—50.

Aksentijević és Fixmann Beograd

hírlapterjesztő és hirdető vállalat, Skopljanska 18.
Telefon 22-22. Postafiók 176.
Folyószámla Prágai Hitelbank beográdi fiókjánál.

FORDITANAK:

mindennemű okmányokat bármely európai nyelvre.
Levelezés szerb, horvát, magyar, német, angol, olasz és francia nyelven.

IGNATZ KLEIN
SENTA (S. H. S.)

Cseh- és olaszországi textilárúk
importja és gyári lerakata
Városház épület.
Telefon 38.

Mindennemű gyapju, pamut, len és juta-árúk.

SZABÓVATTA,

juta, fehér, szürke, fekete, tábla és rollniban.
PAPLANVATTA

Csak nagybani eladás!

Weitzenfeld és Társa
Subotica

Iroda: Városi bérpalota. — Telep: Sentai-put
Táviratcim: KENDERIPAR.
Telefon 190. Alapítva 1902.

PONYVA
ELADÁS ÉS KÖLCSÖNZÉS.

AJÁNL:

Lőpokrócokat, tűzoltó és kerti tömlőket, új lisztes, gabonás, gyapju, toll, komló és szalmazsákokat, madrac és roletta szöveteket jutából és lenből, mindennemű házivásznat.
Zsineg, kötél és hevederek.

Magyarországon

levő tőkét
teljes szavatosság mellett
gyümölcsözően
elhelyezem.

Személyes megbeszélés Suboticán szerdáiig lehetséges. — Cim a kiadóban.

Üzemben levő 8 járatu
gőzmalom

nagy telekkel, lakóházzal és a szükséges mellékkelhelyiségekkel jutányos áron

eladó

Bővebbet Novi-Sad, Pirosi-ut 109.

JUTAZSÁKOK

különböféle minőségben, használt szavatolt lyukmentes jó állapotban, minden mennyiségben előnyös áron kaphatók;

BRÜLLKENDER RÉSZVÉNYTÁRSASÁGNÁL
NOVISAD.

LEVELEZÉS
Házasságra lépnek teljesen független, vagyonos hölgyvel, vallás, nemzetiség, előélet és korra való tekintet nélkül. Teljes című fényképes ajánlatok »Vagyonos özvegy 35« jelzigére a kiadóba kéretnek. 5486

FOGLALKOZÁS
BŐRBUFORAIT
megtisztítja, megfesti, újja varázsolja Jelinek József Subotica, Paja Kujundzica-utca 4, Uri Kaszinóval szemben. 5522

Kifutóflut azonnali belépésre felveszek. Láng Béla rövidárúnykereskedő, Pašičeva-utca. 5523

Órásszédet keresek azonnali belépésre. Huberth Izidor ékszerész. Stari-Bečej. 5538

Fa-szobrász-segéd és tanonc rajz tehetséggel felvétetik. Jelinek József fa-szobrász Subotica, Paja Kujundzica-utca 4. 5520

Cimfestő-tanonc felvétetik fizetéssel Kohn cimfestőnél. 5514

Gépirónó otthoni munkát vállal saját gépén. Cim a kiadóban. 5504

Ugyes almolnár azonnali belépésre felvétetik. Erzsébet-malom, Beli-Monastir, Baranja. 5662

Gyakornoknak magyar és német nyelvben perfekt, érettségizett fiatalember felvétetik. Szerb nyelvet bírók előnyben. Ajánlatokat mindkét nyelven »In-terreklam d. d.« Zrinjski trg 2 »Állandó« jeligén továbbít. 5496

Drogerista segéd
ki több éves gyakorlattal és jó bizonyítvánnyal bír, felvétetik. — Ajánlatokat »Drogeria« jeligén a kiadóba kérek. 5551

Mérlegképes könyvelő-levelező, magyar, német, szerb, pekiekt, önálló munkaerő, jugoszláv állampolgár, állását képességeinek megfelelően változtatni óhajtja. Szives érdeklődésre, amelyet »Perfekt könyvelő« jeligére kér, részletes ajánlattal szívesen szolgál. 5497

Irodai tendőkből jártas gyors- és gépirónót keresünk. Ajánlatokat »Gyár-vállalat« jeligére a kiadóba kérünk. 5568

Cukrászsegéd, elsőrangú munkás, azonnali belépésre, állást keres. Pincér-igényesség, Agina-utca 2, Subotica. 5558

Kertész kerestetik Balog Lina virágkertetészébe, Subotica 5547

Megbízható fiatal házaspár irodaszoigai vagy házmesteri állást keres. Ajánlatok Horgos 509. számra kéretnek. 5562

Golyóscsapágyjavítási Fellegi József Novisad, Laze Kostica-utca 28. 4910

Idősebb, feltétlen megbízható uriember raktárnoki vagy pénztárnoki állást keres. Esetleg biztosítékot is nyújt. Megkeresések Publik-Reklam vállalatához kéretnek, Strossmajerova-utca 8. 5436

Kárptosmunkák legszakszerűbben és legjutányosabb áron készülnek Kovács Strikó Mihály kárptos- és díszítőnél Subotica, Cara-Dušana-utca 5. 5209

Kádár-segéd, jó munkás, felvétetik állandó munkára. Schübler kádár, Feketi. 5377

Tanonc fizetéssel felvétetik. Sok Lajos aranyművos, VI. Vukovićeva-utca 41. 5557

NEMESITETT VETŐMAGBUZA
Székács-féle és bonfemier kisebb nagyobb tételekben 5498
ELADÓ
Čokai Vetőmagnemesítő R. T. Čoka, Bánát.

VÉTEL-ELADÁS
Egy angol bőrgarnitúra eladó. Bővebbet General Milojevića-utca 1. kapu alatt jobbra, vasutállomással szemben. 5270

80—100 lánkos birtokot épületekkel, felszereléssel, bácskai részen, Tiszához közel, megvételeire keresek. Nagy B., Saján. 5421

Eladó 6 kapa szőlő a Maj-sai-uton, közel a város-hoz. Cim a kiadóban. 5507

Értesitem a n. é. közönséget, hogy Zrinjski trg. 11. szám alatt

lakatos-műhelyt nyitottam.
Minden szakmabeli munkát olcsón és pontosan készítek. Legmodernabb kaszákát nyitók és javítok, valamint mindenféle gép- és motorjavítást vállalok és hegesztek. Szives pártfogást kér
Wachtler Mihály
Subotica, Zrinjski trg.

APRÓHIRDETÉSEK
Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és címszó kétzeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Allástkeresők az apróhirdetési díj felét fizetik. Előfizetési díj havonként 45 din., negyedévre 135 din. Kérdezőkördésekhez válaszleveg melléklendő.

Eladó 15 hold szőlő és szántóföld lakóházzal és melléképületekkel. Cim a kiadóban. 5519

Eladó cséplésre kész nyolcas cséplő, elevátor, tengelyek. Vadócz Károly, Topola. 5505

Már sokan meggyőződtek hogy friss főzelék féle zöldbab, borsó, burgonya, paradicsom és káposzta legolcsóbban Ilija Sági-nál 245 kapható Subotica, Huspiac.

Három ablak, egy üveglátó eladó. Érdeklődni lehet Lengyel fényképész-nél. 5555

Palma
Ne az olcsó árra, hanem a minőségre ügyeljen, ha gummisarkot vásárol!
Kérje cipészétől kifejezetten a valódi »Palma« kacsuk sarkot és kacsuk talpat!

A pandevói **SZERB BANK** faosztályánál Kovinban **ELADÓ** több ezer darab elsőrendű távirat-, telefon- és villanyvezetékhez alkalmas **FENYŐ OSZLOP** mindenféle hosszúságban és vastagságban. Az anyag a helyszínen megtekinthető és bármikor szállítható.

Eladó 47 lános szántóföld pacsér—subotici határon, Ungár-féle birtok mellett. Cim a kiadóban. 5563

8 HP Claiton-Schuthleworth magánjáró cséplő-garnitúra eladó. Cséplési üzemből megtekinthető a községben. Varga György Bačko-Petrovoselo 5561

Törmelék nickelt, rezet, alumíniumot és rétegfémet legmagasabb áron vesz Martinovic D. D. Kula.

Építőmész minden mennyiségben, beočin portland-cement, száraz, rostalt fa-szén szabadon és csomagolva kapható Révai Adolfnál Subotica, Terezi-Adolfnál Subotica, Terezi-Adolfnál Subotica, Terezi-Adolfnál Subotica, Terezi-Adolfnál Subotica. — Telefon 551. 5095

Ostornyelek
minden mennyiségben kaphatók subotici raktárból! azonnali szállításra Ar-jegyzékkel szolgálhatok.
FEKETE GYULA SUBOTICA
Filip Bumiller prágai cég egyedüli képviselője S. K. S. területére.

HULLADÉKÉRT PÉNZT. Legmagasabb napi árban veszünk vörös, sárgaré, ólom, horganyt, üntött vas-hulladékot Megyanszky és Társa vaskereskedők Subotica (a városház átellenében. Telefon 360. 6028

Ritka alkalmi vétel! Suboticiától 1 1/2 óra vonaton, nagy községben, 30 év óta fennálló vegyeskereskedés és sajtgyár teljes berendezéssel, valóságos aranybánya, házzal együtt azonnal jutányosan eladó és beköltözhető. Bővebbet Löbl ügynök, Városház-kávéház, Subotica. 5560

Pallas nagy lexikon, 18 darab, teljes kötetre, olcsó áron eladó. Felvilágosítást ad az Athenaeum könyvterjesztő-vállalat, Subotica 5559

Cséplőgéptulajdonosok! Mindenféle alkatrészek és műszaki cikkek: gépszű, valamint gépolaj kgja 7,50 hengerolaj kgja 11, zsiradék kgja 6, benzin kgja 14 dinárért és feljebb kapható Földvári Béla St.-Bečej Kérjen ajánlatot 4160

Dlivos, modern előnyomdaberendezés a legelőnyösebben és legolcsóbban kapható Bleier Márk első jugoszláviai előnyomdaberendezési gyárában, Senta, Vojvodina, 2189

Cantavér mozi teljes berendezéssel eladó. Érdeklődni lehet Dér Istvánnál, Cantavér. 5189

KÜLÖNFÉLE
Pallison, kintinó fekvésű villában, uri leány vagy magányos urhölgy teljes ellátást kaphat. Cim a kiadóban. 5521

Butorozott szoba augusztus elsejére kiadó. Cim a kiadóban. 5545

Hársnyálát épségben, lábat szárazon tartja az »Ideál« betét. Gyógyszer-tárban és drogériában kapható. 5435

Magyarországon levő 10 lános földemet cicserélem Bácskában ingatlanért; köves országot mellett, állomáshoz két kilométer. Érdeklődni Subotica, Karadzićeva-utca 10, Huberth-nál, az udvarban. 5548

Szodavizet szállítók bárkinél lakására már 5t üveget is gyári áron. Telefonáljon 532. »Johanna« szikvizgyár, Segedinski vinograd 106, teherpályaudvarnál. 5231

Határatu, jóforgalmu malom magtárakkal, épületekkel és külön 40 lános föld tanyával haszonbérbe kiadó. Zsámboki János, Starakanizsa. 5552

Láb-, kéz- és hónaljizadásnál egyedüli biztos szer a Reform-kenőcs. Hasonló nevű utazatoktól óvakodni kell. Kapható illés-gyógytárban, a főpostával szemben. Visszontelárusítóknak nagy árkedvezmény.

Szeptől májig három nap alatt eltávolít a Pinter-féle Pili-krem és kölni-víz használata. Kapható kizárólag a Pinter-gyógytárban, nagytemplom mellett. 2896

Zongorázik? Ne okozzon gondot önnek a kották beszerzése, rendelje egyenesen tőlünk, postafordultával bármint megkap. Mera vez. zeneműkereskedés, Timisoara Románia. Jegyzék ingyen. 1733

Kisebb vendéglőt keresek kimerésre vagy bérbé. Publik-Reklam Subotica, Strossmajerova 8. 5379

Hajhullás és korpaképződés megakadályozására kintinben bevált a Petrolm-hajszesz. Hercl (volt Wachsmann) drogéria Subotica, Alexandrova-ut. 1. 444

Kákányi és trifall cséplőszemet vasuti raktorteleinkről azonnal szállítunk valamint prima búkkhasáb nagy tételekben »Ignis« tüzelőanyagkereskedésnél. Bleszák-telep 21. szám, Subotica.

BOROSHORDÓKAT
300—800 literig minden mennyiséget veszok. Ajánlatokat »JÓ HORDÓK« jeligére e lap kiadóba kérek. 5450

Utazó
kerestetik a textli szakmából, Vojvodinában jól bevezetett, azonnali belépésre. — Kimerítő ajánlatok fizetési ígérekkel megjelölve GOLDSTEIN i GREBLICKI céghez ZAGREB Ilica 6. intézendők.

Famegmunkáló-gépeket golyóscsapágyazással subotici raktárból jutányos áron azonnal szállít: **JELINEK JÓZSEF** Subotica, Paja Kujundzica-utca 4

TEXTILIPAR M. SALGO OSIJEK
VIZMENTES PONYVAK KÖPENYEGEK ÉS DÍZNYOK ZSÁKOK ZSINEGEK LENÁRUK MINDEN CELRA PONYVAKI MINDEN MÉRŐGÉP 24 ÓRA ANTI-SZÁLLÍTÓ **MAKSO SALGO OSIJEK** BURGONYICM. MAKSO SALGO OSIJEK